Për: Albin Kurti, Kryeministër i Republikës së Kosovës

Nga: Donjetë Kelmendi, Drejtor Ekzekutiv në Koalicionin e OJQ-ve për Mbrojtjen e Fëmijëve
Adelina Rexhepi, Kryetare në Asocacionin e Qendrave për Punë Sociale

Lënda: Shkresë për sigurimin e financimit të qëndrueshëm për shërbimet sociale dhe themelimin e Grantit Specifik për Shërbimet Sociale

Datë: 2 Nëntor 2026

I nderuar Kryeministër,

Dëshirojmë të shprehim vlerësimin tonë për përpjekjet e vazhdueshme të Qeverisë për fuqizimin e sistemit të mbrojtjes sociale dhe mbrojtjes së fëmijëve në Kosovë, si dhe për avancimin e reformave të nevojshme për garantimin e mirëqenies së fëmijëve dhe familjeve.

Ndërsa Kosova po zhvillon reformën e mbrojtjes sociale, besojmë se duhet të adresohet një nga mangësitë më kritike strukturore të sistemit aktual: financimi i pamjaftueshëm dhe i paqëndrueshëm i shërbimeve sociale. Pavarësisht progresit në zhvillimin e kornizës ligjore, niveli i financimit mbetet shumë prapa nevojave të fëmijëve dhe familjeve. Pa financim të mjaftueshëm dhe të qëndrueshëm, reforma nuk mund të zbatohet në mënyrë efektive.

Komunat kanë përgjegjësi për ofrimin e një game gjithnjë e më të gjerë të shërbimeve sociale dhe të mbrojtjes së fëmijëve, megjithatë shumë prej tyre nuk kanë kapacitetin financiar për të siguruar ofrimin e shërbimeve. Si pasojë, shërbimet parandaluese dhe shërbimet për mbrojtjen nga dhuna dhe abuzimi, mbështetjen e familjeve në situata krize, etj, ofrohen nën kufizime të mëdha financiare.

Vrasja tragjike e Arlinda Zekajt, pas raportimeve dhe kërkesave të përsëritura për mbrojtje, na përballi edhe një herë me një të vërtetë të dhimbshme: ligjet dhe mekanizmat e mbrojtjes nuk mjaftojnë nëse nuk shoqërohen me shërbime funksionale, profesionistë të mjaftueshëm dhe një përgjigje të koordinuar nga institucionet. Ky rast dëshmoi urgjencën për të forcuar mbrojtjen e viktimave dhe të fëmijëve, përmes ndërhyrjes së hershme, menaxhimit ndërinstitucional të rasteve, ofrimit të shërbimeve dhe mbështetjes psikosociale. Prandaj, financimi i qëndrueshëm i Qendrave për Punë Sociale dhe i organizatave të licencuara për ofrim të shërbimeve sociale, përmes themelimit të Grantit Specifik për Shërbimet Sociale, duhet të trajtohet si përgjegjësi urgjente publike dhe të reflektohet në Buxhetin e vitit 2027.

Financimi i mbrojtjes sociale mbetet kryesisht i përqendruar në transfere monetare, ndërsa shërbimet sociale, si ndërhyrje profesionale që parandalojnë përshkallëzimin e krizave dhe adresojnë cenueshmërinë e familjeve, vazhdojnë të marrin një pjesë dukshëm më të vogël të buxhetit. Në vitin 2024, Kosova shpenzoi rreth 854.6 milionë euro për mbrojtjen sociale, ndërsa shërbimet sociale përbënin vetëm rreth 1.6% të shpenzimeve të sektorit. Ky disproporcion tregon nevojën për një qasje më të balancuar, që krahas mbështetjes përmes transfereve monetare, investon më shumë në parandalim dhe shërbime profesionale për fëmijët dhe familjet.

Koalicioni i OJQ-ve për Mbrojtjen e Fëmijëve
Coalition of NGOs for Child Protection
Koalicija NVO-ja za Zaštitu Dece

Rr: Sejdi Kryeziu
HY.1 K.4 No. 14
10000 Prishtina, Kosova

info@komfkosova.com
www.komfkosova.com
038 220 287

38 Qendra për Punë Sociale dhe rreth 50 organizata joqeveritare të licencuara janë në vijën e parë të ofrimit të shërbimeve sociale. Megjithatë, ato përballen me kufizime të mëdha në burime njerëzore dhe financim. Qendrat për Punë Sociale vazhdojnë të jenë të mbingarkuara me reagim në raste emergjente, ku aktualisht, një zyrtar nga QPS në komunat e mëdha ka rreth 350 lëndë aktive në vit. Organi i Kujdestarisë në shumicën e komunave nuk është i kompletuar me 5 profesionistët sipas kërkesës ligjore dhe nuk është funksional. Përveç mungesës së burimeve njerëzore, QPS-të përballen edhe me mungesë të theksuar të kushteve logjistike dhe infrastrukturore për ushtrimin efektiv të mandatit të tyre. Në shumë komuna, mungesa e automjeteve zyrtare dhe e mjeteve të nevojshme të punës e vështirëson realizimin e vizitave në familje, vlerësimin e drejtpërdrejtë të rasteve, ndërhyrjen në situata emergjente, përcjelljen dhe mbrojtjen e fëmijëve, si dhe ofrimin e shërbimeve në kohë.

Në anën tjetër, organizatat e licencuara që ofrojnë shërbime sociale për fëmijët dhe familjet në situata të cenueshme, përfshirë fëmijët pa kujdes prindëror, fëmijët viktima të abuzimit dhe dhunës, fëmijët me aftësi të kufizuara, fëmijët në situatë rruge, fëmijët e përfshirë në punë të rënda dhe të rrezikshme, fëmijët përdorues të drogave, si dhe kategori të tjera të fëmijëve dhe familjeve në nevojë për mbrojtje, përballen vazhdimisht me rrezikun e ndërprerjes apo mbylljes së shërbimeve për shkak të mungesës së financimit të qëndrueshëm. Kjo situatë rrezikon të cenojë vazhdimësinë e shërbimeve thelbësore dhe jetike për këta fëmijë dhe familjet e tyre, duke ndikuar drejtpërdrejt në mirëqenien, sigurinë dhe mbrojtjen e tyre.

Në këtë kontekst, propozojmë që Qeveria të shqyrtojë krijimin e Grantit Specifik të dedikuar për Shërbimet Sociale, në kuadër të Ligjit të ri për Financat e Pushtetit Lokal. Një mekanizëm i tillë do të mundësonte financim transparent, të barabartë dhe të bazuar në nevoja, duke reduktuar pabarazitë ndërmjet komunave në ofrimin e shërbimeve sociale.

Sipas analizave financiare, aktualisht nga buxheti i shtetit ndahen rreth 20 milionë euro në vit për shërbimet sociale. Për të përballuar kërkesat në rritje për shërbime, si dhe për të përmbushur kërkesat e legjislacionit dhe standardet minimale për ofrim të shërbimeve sociale, vlerësohet se nevojitet një financim shtesë prej 16 milionë eurosh në vit. Kjo do ta çonte financimin e përgjithshëm për shërbimet sociale në rreth 36 milionë euro në vit, ose afërsisht 0.4% të buxhetit të Kosovës për vitin 2026. Ky investim do të përbënte një pjesë relativisht modeste të buxhetit të përgjithshëm, ndërsa do të mundësonte fuqizimin e parandalimit dhe ndërhyrjes së hershme, si dhe reduktimin e kostove shumë më të larta sociale dhe ekonomike që lidhen me dhunën ndaj fëmijëve, ndarjen e familjeve, kujdesin institucional, traumën e patrajtuar dhe përjashtimin social.

Prandaj, propozojmë që Qeveria të:

- Të alokojë buxhetin e nevojshëm për punësimin e 200 zyrtarëve të shërbimeve sociale (me fokus psikologë klinik) në kuadër të Qendrave për Punë Sociale, me qëllim të plotësimit të kërkesave minimale ligjore për funksionalizimin e Organeve të Kujdestarisë, si dhe sigurimin e infrastrukturës dhe mjeteve logjistike, me qëllim të mundësimit të ofrimit të shërbimeve cilësore e në kohë për qytetarët.
- Të rrisë buxhetin e dedikuar për thirrjen publike për organizatat e licencuara për ofrimin e shërbimeve sociale, me qëllim të sigurimit të qëndrueshmërisë së këtyre shërbimeve dhe zgjerimit të mbështetjes për fëmijët dhe familjet në nevojë.
- Të miratojë Grantin Specifik për Shërbimet Sociale në kuadër të Projekt Ligjit për Financat e Pushtetit Lokal, për të siguruar financim të barabartë, transparent dhe të bazuar në nevoja;
- Të finalizojë kostimin dhe formulën e alokimit për themelimin dhe operacionalizimin e Grantit, duke marrë parasysh numrin e fëmijëve dhe qytetarëve, nevojat dhe kapacitetin e komunave.

Koalicioni i OJQ-ve për Mbrojtjen e Fëmijëve
Coalition of NGOs for Child Protection
Koalicija NVO-ja za Zaštitu Dece

Rr: Sejdi Kryeziu
HY.1 K.4 No. 14
10000 Prishtina, Kosova

info@komfkosova.com
www.komfkosova.com
038 220 287

Mbesim të përkushtuara për të mbështetur Qeverinë në zhvillimin dhe zbatimin e reformave drejt ndërtimit të një sistemi të mbrojtjes sociale të financuar në mënyrë adekuate, të qëndrueshëm dhe të aftë të sigurojë qasje në mbështetjen e nevojshme për çdo fëmijë dhe familje.

Me respekt,

Koalicioni i OJQ-ve për Mbrojtjen e Fëmijëve - KOMF

Asocacioni i Qendrave për Punë Sociale

Koalicioni i OJQ-ve për Mbrojtjen e Fëmijëve
Coalition of NGOs for Child Protection
Koalicija NVO-ja za Zaštitu Dece

Rr: Sejdi Kryeziu
HY.1 K.4 No. 14
10000 Prishtina, Kosova

info@komfkosova.com
www.komfkosova.com
038 220 287